

PRZYBYTEK (670) *sb m*

e jasne.

sg N przybytek (70). ◊ *G* przybytku (177), przybytk(a) (1); -u : -a *BibRadz* (42:1). ◊ *D* przybytkowi (6), przybytku (3); -owi *RejAp, WujNT, PowodPr*; -u *OrzList*; -owi : -u *Leop* (1:1), *BibRadz* (2:1). ◊ *A* przybytek (97). ◊ *I* przybytkiem (57); -em (3), -(e)m (54). ◊ *L* przybytku (76). ◊ *V* przybytku (5). ◊ *pl N* przybytki (22), [przybytkowie [w znac. 1.a.β.ββ.]]. ◊ *G* przybytk(o)w (83). ◊ *D* przybytk(o)m (1). ◊ *A* przybytki (37). ◊ *I* przybytkami (2) *WujNT, SkarKazSej*, przybytki (1) *LubPs*. ◊ *N a.* *I* przybytki (1). ◊ *L* przybytkoch (22) *TarDuch* (2), *RejPs* (10), *HistAl, LubPs* (3), *BibRadz, BielKron, RejAp, RejPos* (3), przybytkách (9) *Leop* (3), *WujJud, SkarŻyw, CzechEp, ArtKanc* (2), *LatHar*; -ách (5) *Leop* (3), *WujJud, SkarŻyw*, -ach (4) *CzechEp, ArtKanc* (2), *LatHar*.

Sł stp, Cn notuje, Linde XVI (trzy z niżej notowanych przykładów) – *XVIII w.*

1. *Miejsce, gdzie ktoś lub coś się znajduje, jest obecny(-e)* (660) :

Przen (1) : *A* ięft podobien [Bóg] ku onemu flońcu/ ktore wyłfedłfy śprzybytku śwoiego gotuie łobie przyprawy iáko iáki rycerz opuścić łie ná drogi dálekie. *RejPs* 27v.

a. *Miejsce, obszar, gdzie ktoś (wyjątkowo zwierzę) mieszka, żyje, przebywa przez dłuższy czas; tabernaculum HistAl, Vulg, PolAnt, Mącz, Calep, Cn; habitatio HistAl, Vulg, PolAnt, Calep, Cn; habitaculum Vulg, PolAnt, Cn; domicilium Calep, Cn; promptuarium Vulg; receptaculum Mącz; taberna Calep; sedes Cn* [w tym: *czyj* (367): *G sb i pron* (156), *pron poss* (143), *ai poss* (71)] (658) :

Przen (1) :

Wyrażenie: »przybytek śmierci« = *ziemia* (1): *A* nam/ przy ktorych ześciu woysko ięft Aniołow/ przeciw ktorym Chryftus wychodzi/ ciężey ma być/ gdy długo wtych przybytkach śmierci zołtáiem? Póki tu miełzkamy wgościniemy od Páná *SkarŻyw* 196.

α. *Siedziba, miejsce zamieszkania człowieka, dom, domostwo (lub jego część), też wszystko, co się w nim znajduje, a więc dobytek, rodzina; w Biblii: namiot* (95) : *OpecŻyw* [57]v, 146v; Niechay będzie gich miełzkanie opułczóno/ á w przybythkoch gich niechay nie będzie kto by miełzkał. *TarDuch* A7, A5; Też dobrze odnowić łtare położenie po ziemi w gmachu/ [...] *Przybytek* czyłcie vmiełć *FalZioł* V 62, V 62, 62v; *RejPs* 82, 101v, 116v, 155, 219; á ktorzy nie chcieli do nas przyłć śpokoynie/ ich przybytki przykazáliłmy áż z gruntu rozrzucić. *HistAl* D5, K3, L5; Ach yák przykre myełkánye me s cudzozyemcy tymi/ [...] y s przibytki śwymi/ W ktorych domoch gdy przebywam [...] *LubPs* cc2v, Sv, T3, ff4v, hhv; kthoremu [*dzikiemu osłowi*] dałem dom ná pułfczy/ á przybythki iego w ziemi floney. *Leop Iob* 39/5; Dom niepobożnych zgłádzon będzie: przybytki śprawiedliwych będą kwitnąć. *Leop Prov* 14/11, *Lev* 14/8, 4.*Esdr* 11/42, *Iob* 8/22, 18/6, 21 (13); *BibRadz* 2.*Reg* 20/1, *Iob* 29/4, *Is* 54/2; *BielKron* 322v; *Thalamus, Lóznica/ kownátá/ przibytek* młodegó [!] páná s młodą pánią *Mącz* [454]a, 365c, 437d; Abowiem gdy mocny zbroynik śtrzeże pilno przybytku śwego/ tedy w pokoiu ięft wśzytko dobro iego. *RejPos* [77], 27, [77]v, 115, 138; *Taberna* – przybi tek [!] do miełzkania, kramnica. Góspoda półpolita, karcźma. *Calep* 1043a, 1043a; *WujNT Matth* 17/4, *Mar* 9/5, *Luc* 9/33; [Y porodziła syna [...] / y poloziła iego w iaslech/ iże nie bylo iey misce [!] w przibytku [in *diversorio*]. *SandMalEwan* 24; *SienHerb* 478b (*Linde*)].

W połączeniu szeregowym (1): A tu fie vcż tákiego poświęcenia domu íwego á przybytku íwoiego/ ták miełzkánia íwego iáko y domu ku chwale Páníkiey ípráwionego *RejPos* 351v.

Zwrot: »mieszkać, mieszkanie w przybytkoch(-u)« = *manere in tabernaculis HistAl; habitare in tabernaculo Vulg (3:2); RejPs* 198v; iż gdy ímiec przyydzie/ idziemy do inízych kráin álbo miełzkánia/ áni miełzkamy w wiecznych [!] przybytkoch [!] ná tym íwiecie *HistAl* K4; *Leop Iob* 18/15; Iáciem íełt Pan Bog twoy [...] / íełzczeć dam miełzkánie w przybytkoch [*habitare faciam te in tabernaculis*] *BibRadz Os* 12/9; Iafet áby miełzkał w przybytkoch Semowych/ á Chánáán był íługá íego *BielKron* 6.

Wyrażenia: »przybytek domu« (2): *LubPs* dd2v; Iáko [*Dawid*] przyfiągł Pánu [...]. Iełli wnidę w przybytek domu twego [*błędnie zam.; mego in tabernaculum domus meae*]: íełli wítapię ná łóśko pościeli moiey. *Leop Ps* 131/3.

»wieczny przybytek« = *grób (1)*: w to nikt nye vgodzi/ By fie od grobu odkupić w ktory káždy wchodzi. [...] Gdyż tám íą wyečne przybytki káżdego *LubPs* N2.

Zestawienie: »dzień, święto Przybytkow (bożych)« (1:1): *PatKaz I* 15v; Vderzcye w głośne tráby/ bo íełt [...] Dzyeń przybytkow w ktory Pan okazał znák íwey możności *LubPs* S4v.

Szeregi: »chłodnik abo przybytek« (1): Iełli chcełz/ vczyńmy tu trzy námioty (*marg*) chłodniki abo przybytki (-) [*tria umbracula (marg) tabernacula (-)*] *MurzNT Matth* 17/4.

»przybytek, (i) mieszkanie« [*szyk 1:1*] (2): Ci tedy [...] przyfzli tam [*do doliny Gador*] [...] y poborzyli przybitki ich [*Chamitów*]/ y miełzkánia [*tabernacula eorum et habitacula*] ktore íedno tám náleżli *BibRadz 1.Par* 4/41; Domicilium, Habitatio longi temporis – Miełzkanie, przibitek. *Calep* 339b.

»namiot(y) a (albo) przybytki« (2): niech [*Izraelici*] mi [*Bogu*] poftáwiá dom íwięty/ ábych w pośrzodku ich miełzkał/ wedłóg podobieńtwa námiotow álbo przybytkow *BielKron* 33; *KuczbKat* 390.

»przybytek a páłace« (1): Iełliż ía wnidę w przybytek á w páłace domu mego/ Iełliż wítapię ná łóże íwe *LubPs* dd2v.

»przybytki i stanowiska« (1): O iáko śliczne íą przybytki y ítánowíłká twoie (ludzie moy) *PowodPr* 4.

W przen (3) : *Leop Iob* 18/14; Ruben íyn Iakobow zgwałcił przybytek oycá íwego [*tj. popełnił cudzołóstwo z jego nałożnicą*] *BielKron* 16; ítráchy Boiáźniá nápełniáią/ mych przybytkow/ gmáchy/ Iák wodą *GrabowSet* H3v.

Przen (25) : *OpecŻyw* 95v; Ty przedíe [...] Iełli będziefz czyłty y w prośtoćie chodził/ wnet [*Bóg*] ocuci íe ktobie/ y vczyni ípokoiny przybythek ípráwiedliwości twoiey *Leop Iob* 8/6; *KwiatKsiąż* F4; iż idę do Oycá/ iż idę wam gotowác mieyłcá/ iż w domu oycá mego wiele przybytkow íełt *RejPos* 294.

a) *Ciało ludzkie, człowiek (16) :* O Witayże witay/ ma miła ítárości/ [...] Iużemci wczás zbudowál/ przybytek v íełbie *BielKom* B; *SzarzRyt* D.

przybytek czego (1): Twoy grob widzimy [!]/ Páni/ zacnych krolow plemię/ Y cnot íwiętych przybytku *SzarzRyt* Dv.

Zwrot: »wywrocić, wyrzucić z przybytku(-ow)« [szyk zmienny] (2:1): *RejPs* 78v; *LubPs* N5; Przewożąc cię Bog do końcá: wywroci cię z Przybytku twego [*emigrabit te de tabernaculo*]/ y wykorzeni cię z ziemi żywiących. *Leop Ps* 51/7 [*zawsze przekład tego samego tekstu*].

Wyrażenie: »przybytek serca« (3): bos ty [Boże] iest mój oblubienietz/ a przybytku me⁸⁰ iertza ofobny wybranietz. *OpecŻyw* 6v; *RejPs* 81v; Abychmy [...] wrociwłzy sie do domow swoich á do przybytkow iercá á dułze náłzey/ żebychmy znaleźli vzdrowione sumnienie swoie *RejPos* 245v.

α) O ciele ludzkim jako doczesnej siedzibie duszy (7) : A zaś o tym nie pytáli duffe śprawiedliwych w przybytkach swych/ mowiąc: Dokądże ták będę duffál? *Leop 4.Esdr* 4/35; *BibRadz* II 100c marg, *2.Cor* 5/4; Boć też w tym wzdychamy/ żądaiąc być przyobleczeni mielzkánim náłzym ktore iest z niebá [...]. Bo y my ktorzy iestelmy w tym przybytku/ wzdychamy będąc obciążeni *WujNT 2.Cor* 5/4.

Wyrażenia: »przybytek duszny (a. dusze)« (1): *Receptaculum animi corpus*, Ciało yełt zachowanie dułze. Ciało yełt przybytek dułzny. *Mącz* 36b. [*Cf też wyżej »przybytek serca« RejPos 245v.*]

»przybytek ziemski, ziemskiego domu« = *terrestris domus PolAnt* [szyk 1:1] (1:1): *BibRadz 2.Cor* 5/1; przez śmierć [*Chrystus*] iuż do końcá obála then ziemki przybytek/ á przez zmarthwychwłtanie dokona vczynku swego wnaprawie zupełney nowego Adámá *GrzegŚm* 57.

β) Życie doczesne, cielesny żywot na ziemi (4) : Abowiem mnimam iż iest śprawiedliwa rzecz/ pokim iest w thym przybytku pobudzać was przez nápominianie. *BibRadz 2.Petr* 1/13; *WujNT 2.Petr* 1/13.

Zwrot: »złożyć przybytek; złożenie przybytku« = *umrzeć; depositio tabernaculi PolAnt, Vulg* (1;1): *BibRadz 2.Petr* 1/15; Y zda mi się słufzna/ ábym was (pokim iest w tym przybytku) pobudzał przez nápominianie: wiedząc iż prędkie iest złożenie przybytku moiego *WujNT 2.Petr* 1/14.

γ) O małżeństwie (1) : Gdyż vczciwy małżeńtwá związek záchowány/ Iuż sie ftáie przybytek/ nic nie pokálány. *PaxLiz* Ev.

β. O miejscu przebywania, mieszkania, obecności Boga (rzeczywistej, a w niektórych użyciach prawdopodobnie mistycznej, duchowej); sanctuarium Vulg, PolAnt; atrium, sanctum (sancta) Vulg; sanctitas, tentorium PolAnt (518) :

αα. O niebie, jako miejscu przebywania Jahwe, Chrystusa, zbawionych dusz, też tron Jahwe (w niektórych użyciach: o przybytku zbudowanym przez Boga w niebie, którego odwzorowaniem jest Arka Przymierza) (121) : Poydzi matuchno milá/ dziewitzo czytá/ flodká Mariá w przybytki rołkośné fy na twégo *OpecŻyw* 185v, 181; raczyfz miły panie náłz przywiełc na ty ftopienie ktoremi bych my mogli wnic [...] do przybytkow ku wieczney chwale twoiey [...] śprawionych *RejPs* 126, 39, 45, 53v, 84v, 97, 161, 191; Chrifus każe Kupcowi wnićz w swę Przijbytky. *RejKup* ee3, ee3; Weźrzał tu Pan ná ty wślytki s przybytku swoiego/ Ktorzy myeśfkáya ná zyemi do czáfu słufśnego *LubPs* I, E, E3, G2v, H2v, X5v; Y otworzyła [*bestia*] páłfczékę swoię [...]/ áby bluźniłá imię iego/ y przybytek iego/ y ták w ktorzy w niebie mielśfkáią. *Leop Apoc* 13/6, *Ps* 17/12; *BibRadz* *2v, *Ps* 18/12, *Hebr* 9/11; Gdyż ten przybytek ma być v niego ták wdzięczny/ iáko wdzyęczna bywa oblubienicá nowa v małżonká swego. *RejAp* 177, 107v, 168, 176 [2 r.], 180v, Dd3; A ktorzy vwierzili temu powołaniu święthemu iego [*Chrystusa*]/ iuż ie przymował do przybytkow swoich *RejPos* 159; Pan cie pośpołu z nimi [*ubogimi*] przymie do przybytkow ich/ im od wiekow zgothowánych. *RejPos* 194v, 39, 164v,

193v [3 r.], 194v, 275, 291v, 292v; *WujJudConf* 72; *RejPosRozpr* b4; *HistHel* D2v; *SkarŻyw* 41; Bo im [wiernym] Pan niebo odewrze/ [...] gdzie iuż ieft przybytek przełpieczny. *ArtKanc* A13v, K7v; Nas wízytkie zgromádzić rácz/ á w one pokoie Wiedź/ gdzie/ w wieczney rádości małz przybytki fwoie. *GrabowSet* P4, N3v, N4, O3v [2 r.]; *LatHar* 53, 608; *WujNT Hebr* 9/11; Przetós [Maryjo] tákiéy zapláty pewnie godná byłá. Aby fyn twóy namilfzy [...] prowadził cię do przybytku fwego. *SiebRozmyśl* K4v; *SkarKaz* 423b.

przybytek czego (1): Coż nam dáley Pan w tym przybytku fwoim tey chwały fwoiey [...] obiecować raczy? *RejAp* 176.

Zwrot: »w przybytku(-ach) mieszkać (a. zmieszkać), mieszkanie« [szyk zmienny] (3:1): Ia zmiéfkam w przybytku twym wiecznie w bełpieczności Chowáyac fye pod fkrzydły twey fwiętey możności. *LubPs* O6; *RejZwierz* 123v; ráczże to dáć/ [...] áby my [...] fámiłmy też fercem w niebiefkich przybytkách mieszkáli. *LatHar* 363, 413.

Wyrażenia: »przybytek(-ki) Abraamow(e), Abraama« (7:1): Słtháło fie ieft pothym iż vmárł on żebrak/ y był odniefion od Anyołów do przybytkow Abráámowych. *RejPos* 161; vcz fie [...] w ftałości znośić káždy krzyż fwoy/ [...] chcéfzli być przeniefion [...] do tych przybytkow Abráámowych. *RejPos* 165, 117v, 138v, 161, 162v [2 r.], 164v.

»przybytek Boży, Pański, Boga« [szyk 9:1] (4:4:2): y głos fłyfzał iż to ieft przybytek Boży w którym iuż chce miełzkáć [...] z ludem wiernym *RejAp* 175v; gdyż fłyfzemy iż tho przybytek Páńfki ma być/ w którym on z námi wiecznie przebywáć [...] obiecuie. *RejAp* 177; Iż fá rozliczne [...] rofkofzy przybytkow Páńfkich/ kthore on wiernym fwoim [...] zgotowác raczył *RejAp* 185, 174v, 175v [2 r.], 185v; *RejPos* 281; *NiemObr* 112; O iáko/ dułzá moiá/ ieft wzgárdzona [...]. Obraz iey/ z Páńfkich przybytkow rzucony *GrabowSet* Q2.

»przybytek(-ki) niebieski(e), z nieba« [szyk 3:3] (4:2): *PatKaz III* 103; Abowiem dla tego wzdychamy/ żądáiąc być przyobleczeni przybytkiem náłzym który ieft z niebá [*habitationem nostram quae de caelo est*] *BibRadz* 2.*Cor* 5/2; *BielKron* 1v; O błogołáwiony wrotny niebiefki/ ktoremu klucze niebiefkich przybytkow ná wolá dáią. *SkarJedn* 66; *SkarŻyw* 131; Rácz ie [umarłych] z nieprzebránego miłóšierdzia twego onych niebiefkich przybytkow twoich domiešćić *LatHar* 100, 363.

»przybytki pomieszkania« (1): y otwarza mu [*dobremu chrzešcijaninowi*] Pan [...] ony przybytki bogátego pokoiu y bełpieczne^{go} pomiełzkánia ná wieki wieczne. *SkarKaz* 8b.

»przybytek świadectwa« (3): *RejAp* 130, 131; A potymem widział/ á oto otworzon ieft košćiół przybytku świadectwá [*templum tabernaculi testimonii*] w niebie *WujNT Apoc* 15/5 [*przekład tego samego tekstu RejAp* 130].

»przybytek święty (a. naświétszy, a. świętobliwy)« = *habitaculum sanctum PolAnt*; *sancta Vulg* [szyk 7:3] (10): *RejPs* 125v; *BibRadz* *Ier* 25/30; *RejPos* 245v; *NiemObr* 84; fpraw [Boże] we mnie/ Abym/ w liczbę twoich wybránych/ był wzięty/ Y wízedł w on przybytek/ Oycá twego/ święty. *GrabowSet* P2, V2; *LatHar* 413; ále [*Chrystus*] przez włáfná krew wízedł raz do Naświétfzego przybytku/ náłazfzy wieczne odkupienie. *WujNT Hebr* 9/12, *Hebr* 10/19.

»wieczne(-y) (a. wiekuiste) przybytki(-ek)« = *tabernacula aeterna PolAnt, Vulg* [szyk 13:3] (16): *RejPos* 159, 191v, 194; *WujJudConf* 72; Y íprawię łobie miedzy nimi [ludem Jerozolimy] chwiałę/ oddawłszy im wieczne przybytki/ ktorem był o nim nágotował. *BudBib* 4.Esdr 2/11; *CzechRozm* 184v; *SkarJedn* 237; Potym czás przelzedł/ íłz Pan Bog [...] przyzwać íą [św. Marynę] do łiebie do wiecznych przybytkow miał. *SkarŻyw* 184, 141; Zmiłuy łię [Boże] prołzē/ z twych przybytkow wiecznych Spuść Duchá twego *GrabowSet* V4, 13v; day to [Boże]/ áby my [...] przez przyczynę Błogółáwioney Íádwigi/ do wiekuíłtych przybytkow [...] byliłmy doprowádzeni. *LatHar* 423; *WujNT Luc* 16/9, s. 262; *WysKaz* 13, 48.

Szeregi: »dom a (i) przybytki« (2): Piękna náuká/ íáko Bogá Oyca w łynu poznác mamy/ dom y przybytki iego. *RejPos* 291 *margin*, 293v.

»miejsce náłwiętsze a przybytek« (1): ktory [Chrystus] všiadł ná práwicy łtolice wielmożności ná niebiesiech: łługá mieyłcá náłwięłszego/ á prawdziwego przybytku onego [*sanctorum minister et tabernaculi veri*] *WujNT Hebr* 8/2.

»przybytki a pałace« [szyk 2:2] (4): Y kthoż wđdy moy miły Pánie oliędzie thy przybytki á thy páłace twoie? *RejAp* 187; á íáko vłtáwicznie małz być wdzięcznym gościem przed oblicznością Pána łwego/ áż do onego czáłu gdy cie íuż ołtátecznie záwołác będzie raczył do onych wiecznych przybytkow á páłácow łwoich *RejPos* 159, 245v, [292]v.

»pokoje, (a) przybytki(-ek)« (2): A po zelciu thego nędznego pielgrzymowánia náłzego/ íuż nam gotuiełz pokoie/ íuż nam gotuiełz przybytki *RejPos* [292], 117v.

Przen (2) :

Wyrażenia: »przybytek Abraamow« (1): á ktorzy vwierzá íemu/ íz tákiemu [...] dopułcił [...] Pan [...] czekác thego w przybytku Abráánowym áż do zmartwychwłtánia łwego. Nie rozumieyże áby w íákim gmáchu [...] ále w oney nádzyei [...] ktorá łobie Abráám zyednáł *RejPos* 163v.

»przybytek náłwiętszy« (1): Y Syn Boży łam łie oliárowáł włzedłszy w przybytek náłwięłszy/ to íełł/ w táíemną rádę Bołką. *WujJudConf* 244.

ββ. *O człowieku jako miejscu przebywania, obecności Boga (też szatana) (89)* : *WróbŻółt* 16v; *SeklKat* P3, P4; *RejKup* m6; O błogółáwionelz tho towarzyłtwo/ á łzczęłliwy to przybytek/ gdzie to łwięte Bołtwo vczyni wdzięczne miełzkánie łobie. *RejPos* 64; A thu dopirko w ímię iego [Chrystusa] ochędożyłz przybytek twoy/ á łłáchetny gmáłzek cnotliwego łumnnienia łwoiego. *RejPos* 79; Íáko małz poznác duchá łprzełciwnego/ [...] y íáko go małz wygnác s przybytku łwego/ á zwabić do niego Pána łwoiego. *RejPos* 113v *margin*; miłółciwy Pánie/ gdyžeł ty łercá wiernych łwoich przezwał kołciołem łwoim/ [...] rácz íe vczynić godnym przybytkiem łobie. *RejPos* [203], 3v, 33, 79, [87] [2 r.], 87v (22); *ArtKanc* A13, A16, H17v; [Boże] Przyimi/ k tobie chcącego/ [...] Vczyń przybytek zemnie/ á choway w czyłłtołci. *GrabowSet* P, P2v [2 r.]; [Duchu Święty] Rácł połwięcić kołciól cíáłá náłzego [...]. rácz nágotowác godny przybytek máíełtatowi twemu *LatHar* 31.

W połączeniu szeregowym (1): w ktorym [w Chrystusie] cołkolwiek íełł zbudowano rołcie ná wieki. Ná czym włzyłcy vrołć mamy/ á łłtánác łie przybytkiem á wdzięcznym miełzkáníem y pokojem Duchá iego łwiętego *RejPos* 190.

Wyrażenia: »przybytek boży, Pański, Syna Bożego« = *habitaculum Dei Vulg (2:1:1)*: Ítał Íye był człowyeek z przybytku y Íyná [*lege*: przybytku Syna] bożego/ Íędem y nyewolnikyem czártowłkim *KromRozm III B; Leop Eph 2/22, AAA2*; Íáko ma być poświácan dom á przybytek Páńłki/ ták ten ręką zbudowany ku chwale iego/ thák też Íerce człowieká wiernego *RejPos 347v marg*.

»przybytek czarta« (1): Íz ludzie obzárći y nieczyśći Íą wdzięcznymi przybytkámi czártow. *WujNT 143*.

»przybytek domu« (1): A gdi Íie przyśłuchałz Íłowom iego [*Boga*] [...]/ pewno możeÍz Íść do przybytku domu Íwego/ to ÍeÍt do Íercá á do Íumnienia Íwoiego *RejPos 245*.

»przybytek Ducha Świętego« [*szyk 20:1*] (21): wiele takich ktorzy [...] znierządnyemy niewiástamy przebiwaią y czyniá Íciała Íwego a przibytku ducha Íwietego cialo kurewłkie *SeklKat K3*; [*dobry chrześcijanin*] cialo Íwoie przÍlączíl ku cialu pana chrístuśłowemu y Ítał Íię przibytkiem ducha Íwiętego *SeklKat Yv, K2, L, V2v*; dziękujemy Pánu Bogu/ offiáruiąc mu [...] cíála náÍze włafne/ kthore Íą przybytkiem Duchá Świętego *KrowObr 178v, 116*; Íz Íerce wierne człowieká poczćiwego píłmá wÍytki przezywaią być koÍciołem á przybytkiem Duchá s. *RejPos 349v, 134, 180v, 190, 198, [203] (9)*; *WujJudConf 200*; *RejPosWstaw [110³]*; *SkarŻyw 16*; *LatHar 618*; *SkarKazSej 700a*; [Otoż gdyżefny ludzie íedney wiáry [...]/ íednego Duchá przybytkowie/ íuż nam naprzyÍtoynieyÍza íeÍt [...] niewzgárdá/ íeden drugiego *GilPos 118*].

»przybytek dusze« (2): Íz gdy będą pokropione thą krwiá niewinná podwoie przybytku duÍze twey przez wiáre twoie/ Íz íuż Íadne niebeÍpieczeńÍtwo/ [...] ná íię nigdy przypáÍć nie może *RejPos 158v, 145v*.

»przybytek serca« (10): gdy [...] thák go [*Boga*] miłowác będzieÍz/ [...] íużeÍ mu ochędożył páłac przybytku Íercá twego *RejPos 145*; gdyżechmy íuż ná krzcie Íwiętyem [...] otworzyli ty fortki iego íemu [*Bogu*] do tych domow á do tych przybytkow náÍzych Íercá á Íumnienia náÍzego [...] *RejPos 351v, 1, 3v, 87 marg, 87v marg, 180v, 348, 349v; RejPosWiecz³ 99v*.

»przybytek szatański« (1): tak zachowác cialo Íwoie íako by było przibytkiem ducha Íwiętego/ á nie przybytkiem Ízatańłkym. *SeklKat K2*.

»przybytek Íwięty« (1): gdiż Íerce káżdego wiernego píłmo zowie koÍciołem á przybytkiem Íwiętyem iego *RejPos 271v*.

»Trojce Świętej przybytek« (1): ktorzy [*Duch św.*] íe [*chrzczone dzieci*] mocą Íwá czyśći wewnátrz ná duÍzy/ y poświáca/ żeby Íie sÍtáli domem Bożym/ y Troyce S. przybytkiem. *KarnNap B*.

»zebranie przybytku« (1): ábowiem gdzye ten Pan rządzí/ [...] Íuż pokoy/ Ípráwiedliwość [...] rozmnożá Íie w zebrániu przybytku onego. *RejPos 115*.

Szeregi: »dom (a. domek) a (abo, í, to jest) przybytek« (9): A poświęć [...] thy záplugáwíone koÍcioły náÍze [...]: áby Íie z nich sÍtał dom á przybytek wdzyęczny á przyiemny tobie. *RejPos 198v*; A ták moy miły Krześciáńłki człowiece/ ktorýkolwiek domek Íwoy/ to íeÍt/ przybytek Íercá Íwoiego [...] chceÍz poświęćić Pánu Bogu Íwemu [...] *RejPos 349v, 347v [2 r.], 348, 349v, 351v [2 r.]*; *KarnNap B*.

»koÍcioł a (abo) przybytek« [*szyk 9:1*] (10): gdyż on [*Bóg*] Ítan człowieká poczćiwego zowie wdzięcznym koÍciołem Íwoim/ á przybytkiem Duchá s. *RejPos 134*; gdyżeÍ ty [*Boże*] Íercá

wiernych swoich przezwał kościołem swoim/ a przybytkiem Duchą świętego/ rączże ie nam wychędożyć *RejPos* [203], 180v, 198, 271v [2 r.], 349v, 351v [2 r.]; Ciało lepak ktoreby miało być czyłtym przybytkiem ábo kościołem Duchą świętego/ bywa pomázano obzárłstwem y piyanłstwem. *RejPosWstaw* [110³].

»przybytek i mieszkanie« (2): ZAprosiłem cię dziś [...] Pánie IEzu Chryłte [...] do bláhego przybytku y miełzkánia mego *LatHar* 238, 190.

ααα. O Pannie Maryi (2) :

Wyrażenia: »przybytek Ducha Świętego« (1): O Márya przybytku y Kościele Duchą świętego/ modl fię zá námi. *LatHar* 504.

»mieszkania przybytek« (1): bo fyą raduye [...] Duch łzwyąty yłz fyą yego myełzkanya narodzył przybytek *PatKaz III* 115.

Szereg: »przybytek i kościół« (1): *LatHar* 504 cf »przybytek Ducha Świętego«.

βββ. O ciele ludzkim, w którym Chrystus objawił się na ziemi (1) :

Wyrażenie: »przybytek ku mieszkaniu« (1): *CzechRozm* 157 cf Szereg.

Szereg: »domek abo przybytek« (1): y tám w niey [*Maryi*] dziewięć miełięcy [*Jezus*] [...] miełzkał/ niź łobie domek/ ábo [...] przybytek ku miełzkániu [...] łpráwił *CzechRozm* 157.

γγγ. O świętych i ich relikwiach (3) : Lecź dla tego pámiátki y máłowánia Świętych mamy/ ábychmy [...] w nich Páná Bogá chwalili/ iáko w obráziech y przybytkach iego *WujJud* 50.

Wyrażenie: »przybytek Ducha Świętego« (2): *SeklWyzn* e4; A czemu [*kości świętych*] niemáią być w wczłiwości/ gdyź były żywemi członkami Páná Chriłtułowemi/ y przybytkiem Duchą świętego *WujJud* 60v.

γγ. O świątyni, sanktuarium Jahwe (112) : *RejPs* 71v; *Leop Ez* 37/27; Połtáwię przybytek moy miedzy wámi *BibRadz Lev* 26/11; [*Bóg*] Pobudował przybytki łkorzane przez Moyłelzá: á przez Sálomoná im koniec wczýnił/ Kościół zbudowáwłzy. *CzechRozm* 80v.

Wyrażenie: »przybytek Bogu Jakobowemu, Pański« = *tabernaculum Deo Iacob Vulg* (5:1): ochędożaycie przybytek páńłki rozmáytemi przyprawami áź do łámeo końcá ołtarzá iego. *RejPs* 174; *LubPs* dd2v; I damli odpoczynek czáłom moim: áleź znajdę miełce Pánu/ przybytek Bogu Iakobowemu. *Leop Ps* 131/5, *Act* 7/46; *RejPos* 22v; Ktory [*Dawid*] náłazł łáskę v Bogá/ y prosił áby znalazł przybytek Bogu Iákobowemu. A Sálomon zbudował iemu dom. *WujNT Act* 7/46 [*przekład tego samego tekstu: RejPos* 22v]. [Cf też **ββ**. »przybytek boży« *RejPos* 347v marg].

Przen: Kościół jako ogół wiernych, instytucja, też wiara, nauka Kościoła (głównie rzymskokatolickiego w opozycji do Kościołów protestanckich i wschodnich) (25) : *OrzList* c2v [3 r.]; przybytek iego/ kościół iest iego w łłóńcu połtáwiony nie wciemności/ ná dniu nie ná nocy. *SkarJedn* 13; [*narodzie ruski*] podaycie fię Pánu/ á wroćcie fię do przybytku iego/ ktory łobie poświęcił ná wieki. *SkarJedn* 332, 13 [2 r.], 402; ktorzy [*chrześcijanie*] iednołtáyną wolność máią/ przyłtępić/ nie do przybytkow ręką wczýnionych: ále do łámeo niebá przez wiárę *NiemObr* 84; *ReszPrz* 98; *WujNT Apoc* 13/6.

Wyrażenia: »przybytek domu [czyjego = bożego]« (1): żeby ich [*ruscy chrześcijanie Greków*] w ták łłepym wporze nie náłłádownáli/ ále rączey imi fię karząc w przybytku domu twego [...] miłofierdzie twoie wielkie á nie przebráne ziednáli. *SkarJedn* 330.

»przybytek Ducha Świętego« (1): *RejPos* 198 cf »dom a przybytek«.

»przybytek Pański, Boga, bostwa, Boży« (3:1:1:1): *GroicPorzRej* C3; Ci thákowi łudzy y poddáni dyabelfcy [*tj. protestanci*]/ rozbili przybytek pańlki/ y zhánbili *Tabernaculum Dei*. *OrzList* d3; *RejPos* 139v, 198; bo on [*Chrystus*] łam miełzka między námi/ Tuć iełt kośćioł iego święty/ [...] á przybytek Bogá żywego. *ArtKanc* K12; *SkarKazSej* 703a.

»przybytek święty« [*szyk 2:2*] (4): ktore [*sprawiedliwe sądy Pańskie*] pochodzą nie ináčzey iáko z wiernego kościoła Páńlkiego y świętego przybytku iego *RejAp* 131, 108; Návroćcie łię Synowie błedni [*lege: błędni*] do Pána Bogá fwego/ y do iedności S. Przybytku ie^{go} *SkarJedn* 365; *NiemObr* 36.

Szeregi: »dom a przybytek« (1): iż on [*Chrystus*] káždy dom fwoy/ á káždy przybytek Bołtwa fwego á Duchá fwego świętego/ chce mieć w wielkiew powadze *RejPos* 198.

»przybytek, (a, i, to jest) kośćioł« [*szyk 2:2*] (4): *RejAp* 108, 131; *RejPos* 139v; [*ruscy chrześcijanie*] podayćie łię pod rękę Bożą. Poććie do oney mocney opoki y przybytku/ do kościoła Rzymłkie^{go} *SkarJedn* 333; ktorzy [*nowokrzęćcy*] [...] bluźnią przybytek Boży/ to iełt ś. kośćioł iego *SkarKazSej* 703a.

»mieśce i przybytek« (1): Bo ten [*Kośćioł powszechny*] iełt mieścem y przybytkiem/ w którym łam Pan przebywa *WujJud* 219.

»przybytek i (to jest) zbior (a. zebranie)« (2): *RejAp* 108; ábowiem gdzye ten Pan rządzí/ łpráwuie/ [...] iuż tám włzytki błogółławieństwą rołciągną łie nád przybytkiem onym y nád zebrániem iego. *RejPos* 115.

aaa. *O świątyni Jerozolimskiej zaplanowanej przez króla Dawida i zbudowanej przez jego syna Salomona, też poszczególnych jej częściach (niektóre użycia z Psalmów może przen) (79) : WróbŻółt Z4v [2 r.]; A iłćie to iełt vprzeyma myłł moiá łtarác łie pilnie oto/ ábych kiedy dołtěpić mogł przybytkow twoich/ á miełcá twoiego ktore iełt ofobliwie maiełtatowi twoiemu połwięcone. *RejPs* 37v; á łnadz y ogniem łie pokułłáią zburzyć przybytki á rowno by zziemią rádzi połóżyli miełcá połwięcone tobie *RejPs* 108v; będę ofiárował łwiętemu ymieniówi twemu modlitwy moie/ á zwałłczá wprzybytkoch [...] w połrzodku miáłtá twego Ieruzalem. *RejPs* 172, 89v, 91v, 94, 98v, 99v (16); Bo Bog łam połwyćił myeyłce przybytku fwoyego. Bowiem łam Bog myełłkác raczy tu w połrzodku iego *LubPs* M3v, D2, G2v, G4, L4, P2v (9); *Leop Tob* 13/12, *Ps* 64/3, 131/7; *BibRadz Ez* 41/1; Przybytek był połrzod kościoła w Sálámonowym kościele/ w którym łtawáli kápláni łpráwuiąc tám ony ofiáry *RejAp* 90, 90 marg; *BudBib* 1.Reg 2/29; Niemógłem ludzkim rozumem łye łpráwić: Áżem włzedł/ pánie/ do przybytku twego/ Támem obaczył przyłzły czás káżdego. *KochPs* 108, 87, 89; *SkarŻyw* 142; *ArtKanc* K8v; *ZawJeft* 34; iż ielzche nie byłá obiáwiona drogá łwiętych/ poki ielzche łtał pirwłzy przybytek. *WujNT Hebr* 9/8.*

przybytek czego (2): IÁko łą rozmáitych rołkolfy przybytki páłácow twoych náłz miły pánie *RejPs* 125, 125.

Zwrot: »mieszkać w przybytkach« (1): Dayże nam miełzłkác w tych przybytkách twoich/ á day chodzić do twych Zborow łwiętych *ArtKanc* K8v.

Wyrażenia: »przybytek(-ki) chwały [czyjej = bożej]« = *tabernaculum gloriae PolAnt* [szyk 2:1] (3): *RejPs* 118v; Vmiałowałem Pánie mieřkánie domu twego/ y mieřce przybythku chwały twoiey. *BibRadz Ps* 26/8; *KochPs* 36.

»przybytek kościelny« = *miejsce składania ofiar w świątyni (1)*: Gdyż w kořciele iego Sálomonowym to zwáli przybytkiem kořcielnym/ gdzie oni wierni śludzy Pánřcy á kápłani bywáli ná řpołecznych modlitwách/ támże oddawáli ofiáry Pánu *RejAp* 131.

»przybytek kořciała Salomonowego« (1): iefli Kápłanom řtárego zakonu byłá potrzebna trzeźwořć/ dla záchowania [...] cnot/ ktoremiby řię do przybytku kořciała Sálomonowego dořtoynie řtáwić mogli *WerGořć* 259.

»przybytki(-ek) Pański(e), Boże(-y), Boga« [szyk 5:2] (4:2:1): Wyřłáwia prorok wielkie rořkoffy przybytkow páńřkich y vpomina káždá krzeřćyáńřkú duřę/ áby řie kniem řínęłá *RejPs* 125, 38v, 81v; Wezcie s řobá y ofiáry/ idáć w Pánřkie przybytki *LubPs* V5v, R3, dd2v marg; *GroicPorz* pp4.

»řwięte(-y) przybytki(-ek)« = *atrium sanctum, sanctum (sancta) Vulg; sanctuarium PolAnt* [szyk 6:4] (10): *WróbŻółt* 28/2; *RejPs* 65, 138v, 219v; [nieprzyjaciela] Zápalili kořcyoř twoy z vporu řwoiego/ [...] On řwęty przybytek twoy yuż z zyemyá zrownáli *LubPs* R3, Y6v; Bog mowięł w řwięтым (przybytku) řwoim. Rozwefełę řie y rozdzielę Sychimę *Leop Ps* 107/8; *BibRadz Ps* 68/36; *LatHar* 346; Abowiem ktorych bydlát krew bywa wnořzona do řwiętych przybytkow przez Arcykápłaná/ tych řiała bywáią palone przed obozem. *WujNT Hebr* 13/11; [ModlKobiet 18v].

Szeregi: »kořciał a przybytek; kořciał z przybytkiem« (1;1): W Syonie kořciał řwięthy á wdzięczny przybytek Boży. *LubPs* dd2v marg; A ten kořciał y s thym przybytkiem řwoim nic inřzego nieznámionuie/ iedno mieřce řpraw á tháiemnic Pánřkich *RejAp* 131.

»przybytek, mieszkanie« (1): BOg iefł zacny w Iudzie [...]. Przybytek iego iefł w Salem/ á mieřkánie [*tabernaculum ... et habitatio*] iego w Syonie. *BibRadz Ps* 76/3.

Przen (9) : który [przybytek] zowá w Zakónie *SANCTA SANCTORUM*, to iefł/ řwięte řwiętych: bo w tym Przybytku nikt nie mieřka/ iedno ludźie řwięci (marg) Polřká iefł S^{an}cta^m *Sanctorum*. (-) *OrzQuin* N; Thu tákże w tym nářzym Kořciele [...] możemy thym przybytkiem rozumieć ony kápłany řtárych zwyczáiow Rzymřkich *RejAp* 90; *ArtKanc* K11.

Wyrażenie: »przybytek řwięty« (1): y řlyřáłem drugiego z przybytku řwiętego [*de altari*] kthory mowięł/ y owřzem Pánie Boże wřzechmogácy/ Prawdźiwe y řpráwiedliwe řá řády twoie. *BibRadz Apoc* 16/7.

a) Wizyjne, alegoryczne znaczenia w tekřcie Apokalipsy (3) : Wřtań á zmierz Kořciał Boży/ y ołtarz/ [...]. Ale przybytek ten ktory w pořzod kořciała iefł wyrzuć precź/ [...] ábowiem dan iefł pogánom *RejAp* 89v, 90, Ee4.

b) Kořciał rzymskokatolicki (1) : Wnidźmyř [..] pod ten Krzyż/ w tę wieżę [..]/ ktorá nam řam Pan Kryřtus/ przez Krzeřł řwięty otworzył [..] y ten iefł przybytek iego/ który zowá w Zakónie *SANCTA SANCTORUM* *OrzQuin* N.

c) Interpretacja niejednoznaczna: Wskreszenie dynastii Dawida lub odbudowa Judy (1) :

Wyrażenie: »przybytek Dawidow« (1): [prorok napisał] Potym fię wrocę/ y znou zbuduję przybytek Dawidow [tabernaculum David] vpádły/ á rozwáliny iego znou pobuduję WujNT Act 15/16.

88. O Arce Przymierza, też o sanktuarium (lub jego części), w którym była umieszczona (184) : LubPs dd2v; Vczyniż y kołdry z sierści koziey iedennaście/ ku przykryciu nád przybytkiem. Leop Ex 26/7; czyniono Przybytek ze wślyćkimi potrzebámi iego/ iáko iá Opony/ Kołdry/ Przykrycie/ Forfity/ Drąłzki/ y zasłonę. Leop Ex 36 arg; Ony iámy [pokolenie Lewitów] będą nošić Przybytek y wślyćkcie íprzety iego: y będą ná poľudze mey/ á okoľo Przybytku będą miewáć miewzkánia swoie. Leop Num 1/50, Ex 26 arg, 1, 6, 9, 12 (31); Budownicy Przybytká. BibRadz Ex 31 arg; Tedy wziął Moizelz Oley pomázánia y pomázal Przybytek/ y wślyćki rzeczy co w niem były/ y poświęcił ie. BibRadz Lev 8/10, Ex 26/6 [4 r.], 31/7, 53v žp, Ex 35 arg, 18 (21); Po tym zwycięťwie [nad Filistynami] vczynił Dawid przybytek iákoby káplieć wedle domu íwego dla wniesienia Arki świadectwá. BielKron 70, 70; RejAp 131, 175v, Ee4; RejPos 24, 47 [2 r.], 348v; BudBib Iudith 9/8, Sap 9/8; CzechRozm 100v; [mówi Jozue:] Nieday Boże ábyśmy inego ołtarzá ízukać mieli/ okrom Páńkiego który ieť zbudowány w przybytku iego. SkarŻyw 504, 481, 492 [2 r.], 493; Iáko powiedziano byľo od Boga Moyzelzowi/ gdy miał dokończyć przybytku: Pátrzayże (práwi) ábyś vczynił wślyćko wedľug wizerunku który ieť tobie ná gorze okazan. WujNT Hebr 8/5, Hebr 9/3, 21, 13/10; [BudBib I 44b marg (Linde)].

Wyrażenia: »przybytek naświętszy« = tzw. Święte Świętych, pomieszczenie, w którym znajdowała się Arka Przymierza; sancta sanctorum Vulg [szyk 2:1] (3): A zá wtorá zaľoną/ był przybytek/ który zowá przybytek Náświęťlzy (marg) Sancta íanctoru^m, byľo miešce naświęťlze, ábo Święte nád świętymi [...] (-) WujNT Hebr 9/3, 9/24, 25

»przybytek Pański, Boży, domu Pańskiego« = tabernaculum Domini Vulg, PolAnt; tabernaculum domus Domini Vulg [szyk 13:11] (12:11:1): kthorzy [Lewici] byli zrzádeni na wśfelkú poľlugę przybytku domu Páńkie^{go}. Leop 1.Par 6/48, *A3v, Num 7 arg, 11/26, 2.Par 1/5; BibRadz 55v žp, 3.Reg 2/28, 29, 30; RejAp Ee4v; iž gdy lud then vpádnie w grzech/ tedy niechay przywiedzye dwá kozyeľki do przybytku Bożego/ á z iednego niech będye wylaná krew ná ofiarę RejPos 102v; A gdy iuž potym [trędowaty] był wylęćzon/ á iž miał być przyięt do zebránia ludzkiego/ tedy miał idž do przybytku Bożego/ á oddáć ofiarę káplánowi RejPos 103v, 47 [3 r.], 103v; CzechRozm 160; gdy fię [lud zbuntowany]/ im dáley tym więcey żarzyli/ Moizelz y Aaron vćiekli/ do przjbytku Páńkie^{go} SkarŻyw 492, 484, 491, 502, 504; LatHar 245 [2 r.].

»pi(e)rwszy przybytek« = pierwsze, zewnętrzne pomieszczenie, w którym znajdował się świecznik, stół ofiarny i chleby ofiarne; tabernaculum primum a. prius PolAnt, Vulg [szyk 5:1] (6): Abowiem był pirwży przybytek ípráwion w kthorym były lámpy/ y íthoľ/ y pokładne chleby/ który zowá Mieyľce Święte. BibRadz Hebr 9/2, Hebr 9/6; Mlaćci y pierwży/ (marg) przybytek (-) vśpráwiedliwienie nabożeńťwá y świątnieć świecká. WujNT Hebr 9/1, s. 189 marg, Hebr 9/2, 6.

»przybytek święty (a. naświętszy)« = sanctuarium Vulg; sanctitas sanctitatum PolAnt [szyk 2:1] (3): Zápalil íe [Bóg] w gnyewyie íwym [...] / On íwoy íwyęty przybytek co raczył myeć w Syľo/ Opušcił LubPs Sv; Leop Lev 20/3; ále Aaron był odľáczon/ áby poświęcił przybytek naświęťlzy y z íyny íwemi BibRadz 1.Par 23/13.

Zestawienia: »Przybytek Przymierza (Bożego a. Pańskiego)« = *tabernaculum foederis (Dei a. Domini) Vulg* (8): I rzekł Pan do Moizełłá: Zbierz mi lieddziefiąth mężow z itárłfych ludu Izraélłkiego/ [...] á przywiedzieź [!] ie do drzwi Przybytku przymierza *Leop Num* 11/16; y iáchał [Salomon] ze włłem mnołtwem Iłraélłkim/ ná wyłokość Gábaon/ gdzie itał Przybythek przymierza Bożego *Leop 2.Par* 1/3; Przytąpił tedy Sálomon do Ołtarzá miedziánego/ przed przybytkiem przymierza Páńłkiego/ y offiárował ná nim tyfiąc offiar *Leop 2.Par* 1/6, *Num* 2/2, 6/13, 18, 27/2, *2.Par* 1/13; *BibRadz* I 31.

»Przybytek Świadectwa (Bożego)« = *tabernaculum testimonii Vulg, PolAnt* (21): Vczyniż y Wánnę Miedziáną z podłtáwkim ku vmywániu/ y połtáwiż ią miedzy Przybythkiem świádectwá y ołtarzem. *Leop Ex* 30/18; ále ie [pokolenie Lewi] połtánowiż nád Przybytkiem świádectwá/ y nád włłfytkim łprzętem iego *Leop Num* 1/50; y połlugowáli przed Przybytkiem Swiádectwá/ łpiewáiąc áż Sálomon zbudowál dom Páńłki w Ieruzálełm *Leop 1.Par* 6/32, *Ex* 30/16, 20, 26, 36, *Lev* 1/1 (17); *BibRadz 2.Par* 24/6; *RejPos* 22; *WerGośc* 258; Przybytek świádectwá był v oycow náłżych ná pułczy/ iáko był rozrzádził Bog *WujNT Act* 7/44 [*przekład tego samego tekstu: RejPos* 22].

[»Przybytek Umowy«: *Tabernaculum federis* [...] ingredientur do przibythku vmowy y włżwyethłze myeyłzce [...] wnydv aaron *TomZbrudzBrul Num* 4/4.]

»Przybytek Zgromadzenia« = *tabernaculum a. tentorium ecclesiae PolAnt* (34): Tenże [namaszczony] kápłan pomáże krwią oną rogi v Ołtarzá kádzenia wonnego przed Pánem/ który Ołtarz iełt w przybytku zgromádzenia *BibRadz Lev* 4/7; PÓtym mowił Pan do Moizełłá temi łłowy. Weźmi Aaroná y łyny iego [...]. A zbierz włżytek lud ku drzwiam przybytku zgromádzenia. *BibRadz Lev* 8/3; [Gersonici] Będą nolić opony od Przybytku/ y łam Przybythek zgromádzenia *BibRadz Num* 4/25; Tedy łie vkazał Pan w Przybytku pod łłupem obłokowem/ á łtánał on obłokowy Słup nád drzwiami Przybytku zgromádzenia. *BibRadz Deut* 31/15, *Ex* 30/26, 36, 31/7, 35/21, 38/30 (34).
[W Biblii Tysiąclecia wszystkie zestawienia tłumaczone są jako *Namiot Spotkania*]

Szeregi: »przybytek i archa« (1): y łpráwiż łnich [skłádników] máśc święta/ máśc vczynioną łpráwą Aptekárłką. Pomáżełz tedy nią Przybytek świádectwá/ y Archę tełtámentu [*tabernaculum testimonii et arcam testamenti*] *Leop Ex* 30/26.

»kaplica abo przybytek« (1): gdy ie [Żydów] Pan był z Egiptu wywieść raczył/ tedy tám był rołkazał/ im/ áby byli łobie vczynili z opon iákoby káplicę/ ábo then przybytek/ do ktoregoby łie mieli łchodzić ná chwałę iego *RejPos* 348v

»kościół abo przybytek« (2): *RejPos* 56; y wypalili [Jozue z ludem] miałto [Jeryho] ze włżytkim co tám było: okrom złotá/ łrebrá/ miedzi/ y żelázá/ ktore ná kóściół abo przybytek Páńłki połwięćili. *SkarŻyw* 502.

»przybytek i (święte) miejsce« = *tabernaculum et sanctum sanctorum Vulg* (1): którym [nabożeństwem] łię popiłáli [Żydzi starozakonni]/ kiedy miełce y przybytek P. Bogu łwemu/ do oddánia chwały máiełtatowi iego chęłtliwie gotowáli. *LatHar* +4; [TomZbrudzBrul Num 4/4].

»przybytek i (a(1)bo) namiot« = *tabernaculum, tentorium PolAnt* [szyk 2:1] (3): niech [...] to włżytko co Pan rołkazał łpráwią. To iełt Przybytek y namiot iego *BibRadz Ex* 35/11; mówi [Bóg] nie

miełzkalem ia w dómu) álem chodził w przybytku álbo w namioćie/ przez wśzytki mieścá: którem przefzedł z żydy *BiałKat* 138v; *CzechRozm* 97v.

»przybytek i skrzynia« = *tabernaculum et arca PolAnt* [szyk 2:1] (3): *BibRadz* I 31, *Ex* 30/26; [Mojżesz] siłę wśzytkę fwoię nie w woyłku onym wielkim/ ále w Pánu Bogu y w fłufzbie oney około fkrzyniey s. y przybytku Boże⁸⁰ poczytał. *SkarŻyw* 484.

Przen (4) : Gdzie thym oznáymuie Duch S: iż ielzche nie ielth obiáwioná drogá do mieyfcá święthego/ poki ielzche trwa pierwŷzy przybytek. [...] gdy dary y zábite ofiáry bywáią fprawowane [...]. Ale Krytús [...] przez włáfná krew fwoię/ wŷzedł raz do mieyfcá świętego *BibRadz Hebr* 9/8.

Wyrażenie: »przybytek święty« (1): [Mądrość wygłasza swą pochwałę] Przed wźemi wieki od pocżátku [Bóg] ftworzył mię/ [...] w przybytku świętym [*in habitaculo sancto*] odpráwováłam przed nim posługę *BudBib Eccli* 24/10.

a) *O Chrystusie* (2) : ná ktorego [*Chrystusa*] oko y wiára człowiecza patrząc/ błogofłáwieńfthwá od Bogá/ z onego przybytku widomego czekáła *OrzList* c2v, c2v.

εε. *O Jerozolimie i Judzie, ziemiach zamieszkałych przez naród wybrany* (7) : *LubPs* Qv; pokáził [Bóg] wśfyckie obronne budowania pány Ludfkiey [...]/ y pobíł wśzyftko co iedno było piękne ná poyzrzenie w przybytku corki Syońfkiey *Leop Thren* 2/4; Miáfto/ ktore pan miłuie/ Y przybytkiem fwym miánuie/ Rzeká odnogámi fwémi Wefeli przeýzrzoczyftémi. *KochPs* 69; *KolakSzczęśl* B; Poŷyłał Pan Bog Oycow ich/ do nich przez ręce ábo fprawę poŷláncow fwoich/ [...] chcąc przepuścíc ludowi y przybytkowi fwemu. *PowodPr* 11.

Wyrażenie: »przybytek Boga« (1): [...] Mowiąc [...] Lud Izráelŷki ná zyemi wśfytek wygłádzemy [...]/ Podźmy poŷiádzmy przybytek Bogá nawyŷzŷfego *LubPs* S6.

ααα. *W tekście Apokalipsy: Nowe Jeruzalem: stolica nowego, idealnego świata na nowo stworzonego przez Boga* (1) : A ia Ian widzialem ono święte miáfto Ieruzálem nowe sftępujące z niebá/ od Bogá zgotowane [...]: Oto przybytek Boży *WujNT Apoc* 21/3.

ζζ. *O Eucharystii* (5) : niemożelz mi vkázác inego [*tabernakulum*]/ iedno Sákráment ná Ołtarzu [...]. Názwalićie [*heretycy*] przybytek ten próżnym chlebem *OrzList* c3.

Wyrażenie: »przybytek Pana (Krystusa), ciała Pańskiego, Boży« (2:1:1): Názwaleś [...] ciáło páńfkie chlebem próŷtym/ á krew iego winem: á przybytek ciáła páńfkiego názwaleś báłwanem *OrzList* cv, c2v, c3; Otóžci to ŷzaleńftwo/ [...] ábyś óno ciáło Przybytek Boży do fwégo porównác miáł *BiałKat* 301.

ηη. *O miejscu kultu, świątyni bogów pogańskich* (3) : Y przyięlićie przybytek báłwaná Molochá/ [...] y figury ktorycheście náczynili/ á byćie modłę im [*bałwanom*] czynili. *Leop Act* 7/43; Obrálem (fobie) być w progu domu Bogá me⁸⁰ niź miełzkác w przybytkách niezbożności. *CzechEp* 156.

Wyrażenie: »przybytek boży« (1): *Lucus, Locus arboribus consitus, Deo alicui consecratus* – Cziemnilas, dla przibytkow bozich poświęczoni. *Calep* 615b.

γ. *O piekle, szeolu* (9) : Iákie fą przybytki potępieniem ludziom zgotowane. *LubPs* N2 marg; W piekle przybytki dułz [*promptuaria animarum*]/ żywotowi niewieścíemu przyrownáne fą. *Leop* 4.*Esdr* 4/41, 4.*Esdr* 4/42; Stoią otworzone przybytki iego [*czarta*]/ czekájąc z rádofciá przyłcia twoiego. *RejPos* 196, 164, [292]v.

Wyrażenia: »przybytki ciemne (a. ciemności wiecznej)« [szyk 1:1] (2): A będyełz fie ták łpráwował w myłli łwej włłfetczney/ Wyerz mi iże [...] zołtányełz tám w przybytkoch ich ciemności wiecznej. *LubPs N2v; RejPos 319.*

»diabłow przybytek« (1): Gdzie przyziaciele i dźieci moie/ łzálennie czynią/ że mi do Diabłowełgo przybytku [...] iść niedadzą *MurzHist F3v.*

[»przybytek piekielny«: Iełt náołtatek trzeći przybytek Piekielny/ w którym dułze Świętych przed Páná Chrıstufowym przyściem záchowane były *KuczKat 46.*]

đ. *O łonie kobiety (32)* : miła matko, żadną miarą niechcę gwałcić tego przybytku z ktoregom wyłzedł, tedy ona łpytała ktobybył, y rzeżł [!] Iam iełt Secundus lin twoy *BielŻyw 133.*

Szereg: »przybytek to jest żywot« (1): rozga aaronowa to yełt marya która była łpokolenya aaronouego bo była przyrodzona łzwątey Elzbyeczye wprzybytku to yełth wzyuoczye matky nalezyona *PatKaz III 94v.*

αα. *O Pannie Maryi jako matce Jezusa (30)* : chwála matczyna má ijłtz w łyna [...]. Niegodno tedy by to ciało w ziemi gnilo/ tzo ciebie [*Boga*] nołilo/ ij twym przybytkiem bylo. *OpecŻyw 180.*

*przybytek czyj [= w kim] (3): OpecŻyw 180; Przeto [*Bóg*] [...] dom ku miełzkánıu łynowi łwemu w iey [*Maryi*] przybytku obrał. *BielKron 136v; LatHar 554.**

Wyrażenie: »przybytek żywota panińskiego« (1): PAnie boze [...]: który [...] wczynileś fie widomem wprzyiętem cłowieczentwie [!] thwoiem: ktoreś wziął łprzybytku zywota panińskiego: wktoryś był włtąpił [...] profimy pokornie aby [...] *RejPs 105v.*

Szereg: »przybytek i mieszkanie« (1): O Namılłzy Pánie Iezu Chryłte/ ktoryś w Pánıie przenidołtoyniełzey Máryey godny przybytek y miełzkánıe łobie nágotował [...] *LatHar 219.*

Przen metonimicznie: Maryja (23) : ij dary łwymi ciebie napelniaiátz/ łynowim bożemu przybytek wczynıl *OpecŻyw 186, 180; PatKaz II 48; bog połlal [*aniólów*] ku łluzbie they panny ktorzy by łtrzegly yzby na ten zgotouany przybytek uecznego krola nieprzyaczyel zly duch nyeprzyczyágl *PatKaz III 114v.**

Wyrażenia: »przybytek bostwa, boski (boży), Syna Bożego, Boga« [szyk 10:1] (4:4:2:1): ktorá [*Maryja*] iełt zwierciadlo włłfelkie czyłtołci/ ij przıbytek wiernego bołtwa. *OpecŻyw 5v; PatKaz I 15v; zachował yą [*Maryję*] duch łzwyąty przybytkiem bołtwa vyelkyey czyłtołczy *PatKaz II 67, 35v, 36, 46, 70; ReszPrz 43; ArtKanc C3v; LatHar 595; Bowiém ty/ Arko łwięta/ nie mánnęś nołılá/ Aleś przybytkiem Bogá nawyłszégo byłá. *SiebRozmysł K4v.***

»przybytek ciała Pana, ciała Pańskiemu« (2:1): á słtálá fie byłá [*Maryja*] wdzyęcznym przybytkiem á kołciołem ciálu Pánłkiemu *RejPos 14; tho wiełz iákıey byłá [...] dołtoynołci łwięta mátká iego/ kthora byłá kołciołem á przybytkiem łwiętego ciála iego *RejPos 79v, 304v.**

»święty a niepokalany przybytek« (1): Ták y dźıfıeyłzy kacyrze żądłło łwoie [...] ná Pánnę náłwięłtłzą [...] obroćılı [...] przeklináıac/ on łwięty á niepokalány łyná Bożego przybytek *ReszPrz 43.*

»Trojce (Świętej) przybytek« [złóslıwie z *pozycji innowierców*] [szyk 5:1] (6): ábowiem [...] w tym młzale Dijabelłkim [...] Pánnę Máryą/ zowiećie mátką włzyłtkıey Troyce przybytkiem. *KrowObr 219; Troyce łwiętey przybytek Marya bluznierłtwo y kácerłtwo. *KrowObr Vu2, 176v [2 r.], 192v, 217.**

Szeregi: »przybytek a kościół« [szyk 2:1] (3): tedy [Maryja] łufznie y od nas ma być wczcioná y wyłławioná/ iáko święthy przybytek á kościół ciáła Páná náłzego. *RejPos* 304v, 14, 79v.

»schowanie i przybytek« (1): niedopufzczyl [Bóg] myą wpałzcz wgrzech pyeruorodny yzem myala bycz schouanym y przybythkyem boftwa *PatKaz II* 36.

b. *Miejsce, gdzie coś jest ukryte, schowane* (1) : Iam to był mieyńce [tj. przy ołtarzu] łobie/ ná pogrzeb obrał [...] ále włtępuie [...] to mieyńce męczeńnikom [...]. Zchowaymyz tedy tych świętych kości/ á do godnych ie przybytkow wnieśmy *SkarŻyw* 567.

2. *Przebywanie, pobyt, mieszkanie; tabernaculum Vulg, Cn; commoratio, habitatio Calep, Cn; mansio Cn* (3) : Commoratio, Habitatio – Mieszkanie, przibetek [!]. *Calep* 224a.

Wyrażenia: »dom przybytku« (1): [Maryja] do domu łwého przybytku do miafta Nazaret łie wrocijła. *OpecŻyw* 12v.

»miasto przybytku« (1): Errauerunt in folitudine et inaquofo: viam ciuitatis habitaculi non inuenerunt. Abowiem [Żydzi] błádzili na pułzczy y na łuchołciach [...]. ani nalezli drogi ku miaftu przybytku łwego *WróbŻołt* 106/4.

3. *To, co należy do czegoś [czego]* (1) : Rułzyli łie tedy łynowie Izraéłscy z mieyńc łwych [...] ze włzytkim domołtwem łwoim [...] / łłóżyli thez y dom Boży y włzytki przybytki iego/ y niełli [...] ták długo áż przyłzli ná mieyńce połżenia pułzczey Fárán *BielKron* 39v.

4. *Korzyść materialna, zysk* (5) :

Przen (1) :

Zwrot: »przybytek zyskać« (1): A gdzie co było [w Piśmie Św.] ábo odmieniono/ áłbo wyrzucono/ [...] nápráwiłem. Za co iáką łáłkę odniołę/ niewiem [...]. Mnie ná tem dołyc/ iż mi moje łumnienie łwiadczy/ zem tego chociaż iednego á máłego tálántu nie chćiał zákopać/ ale nim przybytek Pánu memu zylkać. *BudNT przedm* d2.

a. *Procent, zysk z lichwy* (4) :

Zwrot: »brać, wziąć przybytek« = *amplius augmentum a. superabundantiam accipere PolAnt* [szyk zmienny] (4): A ielłi vrodzi łyná łotrą [...] Na lichwę dáwać będzie/ y przybytek wezmie/ áza żyć będzie? nie będzie żyć *BudBib Ez* 18/13; lichwę y przybytek bráłás [Jerolimio] *BudBib Ez* 22/12, *Ez* 18/8, 17.

Szereg: »lichwa i przybytek« = *usura et augmentum a. superabundantia PolAnt* (2): Zás ielłiby łpłodził łyná/ ktoryby widział włzytkie grzechy oycá łwego [...] lichwy y przybytku niebrałby [...] ten nie vmrze *BudBib Ez* 18/17, *Ez* 22/12; [*BudBib Prov* 28/8 (Linde)].

5. *Zestawienie w funkcji n-loc:* »Pagorki Przybytkow« = *Dolina Sukkot* (1) : Rozwefelę łie y rozdzielę Sychimę: y pagorki przybytkow [convallem tabernaculorum] rozmierzę. *Leop Ps* 107/8.

Synonimy: **1.** *mieszkanie; a.* *budowanie, dom, domostwo, mieszkanie, namiot; 2.* *bycie, mieszkanie, obywanie, przebywanie, żywot; 4.* *korzyść, pożytek, zysk.*

Cf **PRZEBYTEK**